

«جامعه کبیره»؛ پاسخ امام هادی(ع) به خواست شیعیان برای تبیین امامت

رئیس گروه علوم و معارف اسلامی دانشگاه صنعتی شریف درباره اهمیت زیارت جامعه کبیره بیان کرد: امام هادی(ع) در زیارت جامعه کبیره جایگاه مقام امامت را تصویر می‌کنند.

رئیس گروه علوم و معارف اسلامی دانشگاه صنعتی شریف درباره اهمیت زیارت جامعه کبیره بیان کرد: امام هادی(ع) در زیارت جامعه کبیره جایگاه مقام امامت را تصویر می‌کنند.

محمد اسدی گرمارودی، مدیر گروه معارف اسلامی دانشگاه صنعتی شریف در گفت‌وگو با خبرگزاری بین المللی قرآن(ایکنا)، درباره اهمیت زیارت جامعه کبیره و شاخص بودن آن اظهار کرد: یکی از زیارت‌هایی که از نظر همه مسلمانان و به ویژه صاحب‌نظران، سند آن قطعی و قابل اعتماد است، زیارت جامعه کبیره منقول از امام هادی(ع) است که این زیارت یک دوره کامل امام‌شناسی و معرفت ما شیعیان نسبت به مقام امامت می‌باشد.

وی افزود: بعد از شهادت امام رضا(ع) از برخی مناطق مختلف نامه‌هایی برای امام جواد(ع) فرستاده می‌شد مبنی بر این که برخی از شیعه‌ها درباره مقام امامت اختلاف نظر دارند و به همین دلیل امام هادی(ع) در زیارت جامعه کبیره مطالبی را بیان می‌کنند که جایگاه مقام امامت را نشان می‌دهد.

اسدی گرمارودی اظهار کرد: در دنیای اسلام نسبت به مقام امامت و جانشینی پیامبر یک نظر مشترک بین همه مسلمانان و یک نظر اختلافی بین شیعیان و بقیه فرق وجود دارد؛ نظری که همه مسلمانان با هم عقیده‌اند، این است که دین پیامبر اسلام دین خاتم است و باید تا آخرین روز در جهان حاکم باشد و دین جدید دیگری پدید نخواهد آمد و باید حلال و حرام را مشخص کرد و افراد باید بر اساس حلال و حرام زندگی کنند.

وی ادامه داد: بعد از این که پیامبر(ص) از دنیا رفتند، کتابی که برجای گذاشتند کلیات را بیان کرد که آیا این دین به اتمام می‌رسد یا ادامه‌دار خواهد بود و آن کسی که بعد از پیامبر(ص) جانشین خواهد شد که به آن خلیفه می‌گویند و ما شیعیان به آن لقب امام می‌دهیم چه کسی خواهد بود؟

انتصابی بودن امامت

مدیر گروه معارف دانشگاه صنعتی شریف گفت: مبحث بعدی که در آن اختلاف نظر وجود دارد این است که شیعیان اعتقاد دارند، آن کسی که بعد از پیامبر(ص) قرار است جانشین او شود باید خداوند آن را مقرر کنند و به تعبیر دیگر باید انتصابی باشد و در حد انتخاب مردم نیست که آن را بتوانند انتخاب کنند.

جامعه کبیره؛ اوج غلو شیعه نیست

وی افزود: آن کسی که خداوند برای جانشینی پیامبر(ص) انتخاب می‌کند، باید همه ویژگی‌های پیامبر(ص) غیر از وحی را دارا باشد. در زیارت جامعه کبیره این‌گونه مضامین به صورت فراوان یاد شده است و امام هادی(ع) در برهه‌ای از تاریخ این مطالب را به شیعیان می‌آموختند.

جامعه کبیره مستند به قرآن است

اسدی گرمارودی بیان کرد: اخیراً برخی از افراد لقب شیعه به خود می‌دهند و می‌گویند زیارت جامعه کبیره اوج غلو شیعه است. در پاسخ به این افراد باید گفت که مطالب بیان شده در زیارت جامعه کبیره اغلب در قرآن نیز بیان شده است. آیا قرآن نیز غلو کرده است؟ در حالی که مطالب بیان شده در زیارت جامعه کبیره با استدلال عقلی نیز قابل اثبات است.

وی بیان کرد: در ابتدای زیارت جامعه کبیره آمده است: سلام براهل بیت پیامبر که امنای رحمان هستید؛ یعنی از طرف پروردگار به عنوان امانت‌دار او هستید، اما این امنای رحمان به چه معناست؟ رحمان از کلمه رحمت گرفته شده است و آن کسی که امانت‌دار رحمت الهی است و به وسیله آن رحمت خداوند بدون کم و کسر به مردم خواهد رسید امامان هستند، لذا ما در اعتقادات خود درباره امام هر زمان می‌گوییم؛ به وسیله امامان است که آسمان و زمین باقی است و برکت امامان است که بقیه روزی خواهند خورد. آیا این مطلب غلو است؟

گرمارودی بیان کرد: همه چیز از آن خداست، اما برای این که خداوند بتواند به مردم روزی برساند نیازمند یک وسیله است، همان طور که باران برای باریدن نیازمند ابر است و تا ابر نباشد باران نمی بارد، بنابراین برای این که خداوند به مردم روزی خود را برساند نیازمند یک وسیله است و این وسیله امامان هر دوره هستند و در زیارت جامعه کبیره مقام امامت این طور بیان شده است.

مدیرگروه معارف اسلامی دانشگاه صنعتی شریف ادامه داد: از یک نظر مقام امامت، مقام ولایت تکوینی است و به جهت آن جایگاهی در عالم وجود با تقوا و تدین و عبودیت حضرت حق دارند، اما امنای رحمان از جهت دیگر ولایت تشریحی دارند، در زیارت جامعه هنگامی که سلام می دهیم بیان می کنیم که سلام بر شما که پیشوایان هدایت هستید و اگر قرار است بعد از پیامبر قرآن به مردم شناسانده شود تا مردم بتوانند هدایت شوند شما در این امر وظیفه دارید و شما چراغ هایی هستید که خداوند شما را قرار داده تا به رغم تاریکی ها و گمراهی و ضلالتی که مخالفان حقایق دین در عالم چه جاهلانه چه مغرضانه ایجاد کرده اند، راه را برای مردم روشن کنید.

امامان؛ مثل الهی

وی عنوان کرد: در زیارت جامعه کبیره بیان شده است که خداوند مثل ندارد اما مثل دارد، مثل یعنی چیزی که نمونه ای برای شناسایی حقیقت می شود، و کسانی که ارزش های خداوند را به مردم نشان می دهند این ها مثل الهی هستند، لذا امامان مثل الهی هستند. و در زیارت کبیره بیان شده است که آن کسی که ولایت امامان را قبول کند ولایت خدا را پذیرفته است و آن کسی که با امامان دشمنی کند، با خدا دشمنی کرده است، چرا که امامان مظهر خدا هستند و امر و نهی آن ها، امر و نهی خداست و شما مثل اعلای الهی هستید و به همین دلیل در زیارت جامعه کبیره بیان شده است آن کسی که شما را اطاعت کند خدا را اطاعت کرده است و آن کسی که از فرمان شما سر باز زده است از فرمان خدا سر باز زده است.

تعبیر متافیزیکی امام هادی از مس قرآن

گرمارودی بیان کرد: در قرآن کریم آمده است: «إِذَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا: خداوند اراده فرموده است که هرگونه رجس و پلیدی را از شما اهل بیت برطرف کند و شما را پاک و مطهر گرداند.» (احزاب/۳۳) و امام هادی (ع) به همین آیه در زیارت جامعه کبیره استناد کرده اند.

وی بیان کرد: در آیه ای دیگر در قرآن آمده است: «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ: جز پاکان نمی توانند به آن دست زنند و به آن دست یابند.» (واقعه/ ۵۶) که در این آیه بیانگر نوعی مس در قرآن به نام مس فیزیکی است، اما مس دیگری به نام مس متافیزیکی قرآن وجود دارد، که به معنای درک معانی آیات قرآن است و این مبحث نیز در زیارت جامعه کبیره بیان شده است که امیدواریم با توجه مضامین بیان شده در زیارت جامعه کبیره به معانی آیات الهی پی ببریم.